

بيا مي راياډ شوي يي مراد دي د راتلو نيسم
ستورو ته اوبه د شپي کېدمه ورته خاندمه

خومره بي وسي ده چي لاسونه دواړه نه لرم
شپه ده دروازه په پښو وهمه ورته خاندمه

ستا د ياد مرغان دي اوس اوسپري په دي غرونو کي
خالي په کوټه کي وړانومه ورته خاندمه

مخ ته مي نېغ ودرېده باقره! ستا مات شوي زړه
ماته ايښه راتولومه ورته خاندمه

مورخومه ورته خاندمه
اوومه ورته خاندمه

انتها ته رسولي يم
سوزومه ورته خاندمه

وي کړي دي حيران يمه
م وپرومه ورته خاندمه

Ketabton.com

خدایه! ستا په لټون سر وم نا خبر وم
خپلي پښي او خپل لاسونه راپسي وو

په دې دشته کي يوازي زه روان وم
څنگه ستا د پښو خاڼونه راپسي وو؟

د نظر بښنه مي ماته کړه باقره!
چي کاره واړه مخونه راپسي وو

توره شپه وه او زونه راپسي وو
په کوټه کي دېوالونه راپسي وو

ما خادر دومره په شرک راوچت کړي
چي تر کوره کاغذونه راپسي وو

ټوله ورځ به تږي تږي گرځېدمه
او په خوب کي به سيندونه راپسي وو

توره شپه ده ورکه کړې مې کونجي ده
اوس به چرته ځم کراره کراري ده؟

زه په زهرو پسي تللی ومه خدایه!
خو راوړې مې له ځان سره چيني ده

په دې کور کې یو شاعر پاتې کېدلو
د دې کور یوه کوټه اوس هم خالي ده

په محبت باندي خپل زړه وينځمه
زه په اوبو باندي اوبه وينځمه

زما د لاس نه د چا نوم وړان نه شي
مورې نور لوبني د کور نه وينځمه

زه هره شپه په خوب کې ځکه شراب
سحر په زهرو باندي خوله وينځمه

بياد چا ياد لېونی کړی يم
په خپلو اوبکو خپل باڼه وينځمه

باقره! دومره وچکالي شوه توبه
خپلې جامې په بارانه وينځمه

موده وشوه چې له تا سره وسپرم
موده وشوه تنها شوې تنهائي ده

په دې خلک نه خو کاني ښه پوهېږي
د اوبو نه مې زده کړې قوالي ده

هنې بيا گلاب نيولی دی په لاس کې
خوشبو بيا ليونی کړې خوشبويي ده

چرته لاړ شمه باقره! نه پوهېږم
بهر شور دی په وجود کې خاموشي ده

د چا يادونه درنه مړه نه شي که زړه ودرېدې
کاني به خامخا ودرېږي چې اوبه ودرېدې

په هغه خای کې زه اوس هره شپه ډېوه بلوم
په انتظار کې چې به چرته راته ته ودرېدې

بيا مې ونه سوزي لاسونه د لفظونو خدايه!
د الهام پېغلي مې د خيال په تناره ودرېدې

اوس چې خپې درېسې شوي ترېنه مندې وهې
د سمندر په کناري باندي به نه ودرېدې

باقره! خلک ټول کانه وو په غوږونو باندي
چا ته دې غږ کاوه چې پاس په سر د غره ودرېدې

د محبت د اخري حد په حصار کي يمه
تاسره ناست يمه او ستا په انتظار کي يمه

که رانه وپوښتي نو نوم يي راله هم نه راځي
زه چې وړو کي رالوی شوی په کوم ښار کي يمه

زما د وينې په هر څاڅکي پسې گرځي ښکاريان
زخمي مارغه يم ترې پټ شوی په چنار کي يمه

توره تياره ده له خپل ځان نه می هم وېره کېږي
خلک ويده، ورونه بند او زه په لار کي يمه

وجود مې ورو ورو ختموي راباندې ليکي تاريخ
باقره! چا داسې تاو کړی په پورکار کي يمه

حېران ناست وم د هجران په شپه باران ته
څاڅکي زمکې نه خاته پورته اسمان ته؟

زمانې ورپسې بېرته را ستنې شوې
يو سړي ډيوه نيولې وه توپان ته

په لاسونو کي مې نه را ټولېدلې
ما پنځه کونجه دنيا راوړه جانان ته

چې تر څو مې په کې ته لېدلی نه يې
تر هغې پورې به گورمه خپل ځان ته

بايد گل خو په کې وکړي باقره!
د وجود خاوره مې ورکړله گلدان ته

خاڅکي را غورځي او جيني ورته منگي نيولي
څادر راځوړند دي لوند خيشت په دېواله سرپه!

چونه په مخ، رنگ په لاسونو او سوري لمنه
په ټول بازار کي خلکو ماته رالېده سرپه!

زه په خوله گونگ ومه او ته په غوږو کون باقره!
زما اواز نه خاته تانه اورېده سرپه!

دبسته ده، تېري يمه، دومره په کي زه سرپه!
کافي زبېبم تېري را وباسمه اوبه سرپه!

د ښار د خلکو نه لگيا دي تېري سترگي لوپري
غوږ رانږدي کړه بس نور مه راوړه رانجه سرپه!

توره تياره، د چا يادونه، درد او اوبښکي، سلگي
زما په خيال خو موسمونه دي پنځه سرپه!

بنيبي پاڪري تري غبار روان دي
اوس په ذهنونو باندي کار روان دي

زماله اوشکو نه تيزاب جوړوي
ديو سري پري به روزگار روان دي

د اسرافيل شپلي يي واوربدله
د پاروگر د شکور نه مار روان دي

سري تكيه ورته وهلي او دېوال نشته دي
د مصور دغي تصوير ته د چا خيال نشته دي

خدايه! كافر نه شم اذان په غوږو نه اورمه
خدايه! د زړه په لوي جومات كي مي بلال نشته دي

راخه راخه زمونږ پسي به د چا سترگي واوري
چي زه رانجه خرخوم ستا په زنه خال نشته دي

د خپلو اوشکو حفاظت هم غنيمت گنمه
په لمن تور لرم او بل ښار كي دسمال نشته دي

باقره! جوړي دي دېوې كړي چې تيارې ختمې شي
د وجود خاورې وركومه خو كالال نشته دي

خاورې وجودونه زندگي اوبه
ورخ په ورخ کمپري له کوهي اوبه

يه خدايه! خپل خان ورته وروښايه
سترگي شوې اسمان ته د سړي اوبه

تري وي په خوب کي ټوله شپه ولي؟
خوک چې د شپي خپل سر ته کېږدي اوبه

ما په دې ښار کي داسې عمر تېر که
چي خم له ماسره ټول ښار روان دی

د هر چاسيوري خپل وجود ته ژاړي
هر خوک ذره ذره په لار روان دی

باقره! بل کپه خراغونه د کور
شپه را روانه ده سهار روان دی

په هغه ورځې په ټول ښار کې يوه ستنه نه وه
چې ستاگرېوان نه و، او ماپورې لمنه نه وه

لېونۍ نه وم لېونۍ شوم. لېونۍ دښته کې
د لمر تر سيوري لاندې کېناستې ونه نه وه

د دروازي نه مي پرده رابښکله پټ شوم په کې
د ژمي شپه وه او په کور کې مي پرستنه نه وه

اوس دې زه مړوند ته غاړه نه ردمه
لاس دې کاني شوی دی بنگري اوبه

مړ چې شو له تندي نه پرې پوې شومه
مانه به غوښتلې يوگونگي اوبه

ناست چې وي درياب ته بې لاسونو څوک
څنگه به باقره! وايه څکي اوبه؟

ستا د سترگو سمندر چرتنه روان دی
په ماسرگرځي که، غر چرتنه روان دی

توره شپه ده سترگي مرم څوک راغلي
د لاسونو نه مې ور چرتنه روان دی

د يوه سري تنه ورپسې گرځي
د يوه سري نه سر چرتنه روان دی

ستا انتظار و، که په ماباندي وخت نه تېرېده
چې ورنېرېدې شوم په دېوال کې دسات ستنه نه وه

ما ورله څوځل د نيولو اراده کړې ده
ستا د غمونو پورې پښې وې مگر زنه نه وه

په چغو چغو دې کانه کړل اسمانونه ولې
باقره! پښې کې دې اغزی تلی و غنه نه وه

ښکاري بيا کومه تور سړې شوه سر توره
هوا نشته او خادر چرتنه روان دی

د ماشوم بچي تصوير يې دی په لاس کې
په دې لاره مسافر چرتنه روان دی

صبر وکړه درته وايمه باقره!
ستا په اړه مې نظر چرتنه روان دی

تصوير

د ژوند يو بل تصوير ته فکر يوړم
د ښار په منځ کې د سپرک په غاړه
يو سړي لمونځ په خپل خادر کولو
ملا اذان د مازيگر کولو
زه چرتنه تلمه ورته ودرېدمه
چې لمونځ يې وکړلو راپاڅېدلو
خادريې خنډ واوه او چغې يې کړې
جانمازونه واخلي
جانمازونه واخلي

په دې نوټونو نوشته انسان به هم راوینښ شي
که مې راتوی شول د خپل جېب په دريځه کي عطر

هغه سړی دا ستا د زلفو خوشبویي پاگل که
هغه سړي چې خرڅول ستا په کوڅه کي عطر

گل چې را یاد کړمه نو ته راته په خپله یاد شي
چا وبل چې نشته د باقر په حافظه کي عطر؟

ستا د بدن نه مې راټول کړه په بښنه کي عطر
نن مې د تېلو په ځای راوړه په ډېوه کي عطر

دا ځل به هم زما دننه موسم نه شي بدل
دا ځل به هم خبر دی زه وځکم په پياله کي عطر

توره تياره د خاورو بوی زما سلگي او ستا یاد
باران وریږي راڅڅېږي په کوټه کي عطر

بڼه چي له ماسره ده وي دې کنه
بڼه چي له مانه وځي ساه چرته ځي

خان ته مې وکړه او هوا واورېده
زما خبره به اوس بيا چرته ځي

باقره! زه ورته حېران ولاړيم
دنيا روانه ده دنيا چرته ځي؟

زما په زړه کي غم د چا چرته ځي
په دې ځنگل کي څوک تنها چرته ځي

چي د چالاس مات شي نو غاړې له ځي
چي د چاسر مات شي نو دا چرته ځي

د خادر پيڅکي ځان پسي راکاږي
توره تياره ده سپرې بيا چرته ځي

ملنگه! تاته هم د هغه ښار نامه نه راځي
چې په مخ سل کوره راځي خو دروازه نه راځي

سمندر وېل چې زما زړه ته به گېله نه راځي
چې زه ورنه شم کنارې ته کناره نه راځي

زه چې ماشوم ومه نو مور به راته هيڅ نه ويل
زه چې رالوی شومه نو ماته هم غوسه نه راځي

ښه زما څه کار و، چې بيا مې ستا تصوير راخيسته
ښه زما څه کار و، اوس خوب به ټوله شپه نه راځي

ما په يوازي ځان کڼلی ورته قبر ناست يم
باقره! ستا د ارمانونو جنازه نه راځي

گوزار په ځان کوم ښيښه راغورځي
زما د سر کاني په پښه راغورځي

لور ته چې غبر وکړم هوا راشه
له دېوالونو نه ديوه راغورځي

ستا انتظار يې ټکوي په لار کې
زما د سترگو دروازه راغورځي

چې په کوم کور کې ماشومان نشته دی
په هغه کور کې باډپوه راغورځي

باقره! مونږ ترښه ويده پاتې شو
گني نو ستوري هره شپه راغورځي

په دېوال کې لگوم ستا تصویرونه
 له بڼو نه مې جوړ کړي دي مېخونه
 په دې توره شپه مې بيا زړه ته رانه شئ
 په غمونو مې تاو کړي دي غوږونه
 چې بڼې مې مو په لاسونو کې نيولي
 په اوبو کې ولې گورو خپل ځانونه
 پاکومه بيا د چاله کوتې ځالې
 جوړومه ترېنه ځانته بالښتونه
 په دې لاره باندې څوک تلې باقره!
 په سړک باندې راشوي دي گلونه

تا چې تړلی د ساگانو نه مې تار پروت دی
 نه نه غلط شومه په غاړه کې مې مار پروت دی
 ولې په ما باندې د ښار سترگې راډکې نه شوې
 ولې په تاپسې په بله مخه ښار پروت دی؟
 زه په اوبو کې تصویرونه جوړولی شمه
 زما په ذات کې د رنگونو لوی فنکار پروت دی
 د گل نه پانې شوکوي خدایه د پښو په گوتو
 دا سړی څوک دی او د چا په انتظار پروت دی؟
 د اسمان ستوری او هغه هم بيا د ورځې گورم
 د انسان سر دی او هغه هم بيا په لار پروت دی
 خوب ته مې نه پرېږدي باقره! ټوله شپه لگيا وي
 د زړه په غېږ کې مې د چا د غم سیتار پروت دی؟

روان یمه له ځان نه وهم منډې منډې منډې
 قیدی یم له زندان نه وهم منډې منډې منډې
 په خوب کې مې سپلاډ وړي او په خلي ځان رانیسم
 په وینه له باران نه وهم منډې منډې منډې
 په ژوند نه یم په دې یمه چې خون ونه کړي خدایه!
 وېرېرم له انسان نه وهم منډې منډې منډې
 ای زه خو ورو په ورو ورنږدې کېرمه سرپه!
 ای زه خو له اسمان نه وهم منډې منډې منډې
 دنیا نه ده باقره! که ریشیتیا راباندې وایې
 ځنگل دی له حیوان نه وهم منډې منډې منډې

ویده شوی په ژړا ژړا وم شپه وه
 چې راوینش شومه په کور کې مې چینه وه
 زړه زما ورپسې وران و یو څو ورځې
 خوشې شوې له ماشوم نه غباره وه
 دې خبرې ته چېران د دوکاندار یم
 بخت دې ښه دی آخري یوه ډیوه وه
 اوس راووته سپری د حوېلی نه
 ټکولې مې کال مخکې دروازه وه
 دربابونه راپسې وو خبر نه وم
 زما پښو پورې نښتې کناره وه
 راستون شوی بېرته وخت نه و باقره!
 په دېوال کې د سات ستنه سرچپه وه

لېونی کړی يم احساس او شپه ده
 کور ته روان يم تش لاس او شپه ده
 خدايزده اوبه دي او که زهر په کې؟
 تېری يم گورمه گيلاس او شپه ده
 په دېوالونو باندي خوله لگوم
 تاسره نه کېږي تماس او شپه ده
 خومره چې بنکته راخم زه رڼا ده
 خومره چې خېژمه زه پاس او شپه ده
 باقره! سم د مصور تصوير دی
 غردی، ځنگل دی، زه يم اس او شپه ده

سړپه! واوره يم له لمر ته ځمه څه به شمه
 څوک خو به تنده په ما ماته کړي اوبه به شمه
 که تصويرونو ستاسې خوښه وي پېره مې کوی
 که دېوالونو ستاسې خوښه وي ویده به شمه
 اور خو دې راکه چې سکاره شم ښه مې وټکوه
 بیا مې په سترگو پورې ومېره رانجه به شمه
 يوه دانه يم د غنمو د دهقان په جېب کې
 څو ورځې پس لکه ځنگل په کې راوبه شمه
 ستا د بېلتون شپه به د يو بل په ډاډ تېره کړمه
 درد او غمونه به شي، ياد به شي، او زه به شمه
 له خولې نه وتې لاړې بيا چرته راغلي خولې ته
 باقره! دا يقين مې نه راځي چې ښه به شمه

خرخوي په ما کې کاني
او د سرو زرو د کان يم

د شپې وي د ورځې نه وي
له خپل سيوري سره وړان يم

گل روان دي په اوبو کې
په تصوير کې وړک له ځان يم

ډوب مې نه کړې سمندره!
د باقر د زړه ارمان يم

عجيبه غوندي باران يم
ورېدلی په اسمان يم

لکه ته او زه روان يو
باد او بلي ته حېران يم

چې پرده يې د څادر ده
زه د هغه کور انسان يم

د هوا سترگو کې شگې
غورځومه بيا بان يم

داسې بي حسه شوم او داسې بي ارمانه شومه
لکه چې گونگه شي په چا کي موسيقي دننه

ما چې پوکي ورکه په ما باندې دېوال پرېواته
خدایه! څه پت دي خامخا د دې مېرې دننه

باقره! خود مي د لفظونو نه راڅاڅي وينې
د خيال په پښو مي ننوتې دي اغزي دننه

څومره به تنگه وي په ما کي زندگي دننه
ور مي رابند که رانه پاتې شوه کونجي دننه

چې په ځنگل کي مي پانزېب د چا د پښو پېدا که
د محبت په کي پرته وه گواهي دننه

زه چې برق مړ نه کړم تر هغې د شپې خوب نه راڅي
او خو دا څومره ده په ما کي رڼايي دننه

ته په کې کاني غورخوې او زه گلاب سرپه!
بيا دې هم هر وختې پوښتنه کړي درياب سرپه!

خپلې جامې دې پرې آوارې کړې مجرم مې ته شوې
ما زندۍ کړې و خپل خان په دې تناب سرپه!

چې ماشومان مې د مکتب نه چرته پاتې نه شي
د ونې پاڼو نه به جوړ کړمه کتاب سرپه!

زه د نشې په خای له خپل خان نه تيارې وباسم
زه د پيالې په خای ډيوه کې حکم شراب سرپه!

باقره! دومره زردې ولې له خپل زړه ووېستم
ماته خو نه راځي د دغه سوال جواب سرپه!

په توره شپه ستا د مړوند په تصور ویده شم
په کاني سر نه ږدمه کاني ږدم په سر ویده شم

زه چې په ماتو پښو سفر کوم منزل ته رسم
زه چې په ماتو بښينو خلمه نو زر ویده شم

خدایه! په خوب کې راپسې وي بلاگاني د شپې
چې د انسان له وېرې زه په مازنگر ویده شم

بس دومره سترې او ستومانه زه له کاره راشم
څنگه چې وټکوم زه نو د کور ور ویده شم

پرېږده باقره! چې د خیال خپې مې یوسي چرته
پرېږده چې زه په کناره د سمندر ویده شم

په خپل وجود کې گرځېدنه ټوله شپه ورپسې
زړه مې په لاس کې و لېدله مې سينه ورپسې

زه د خپل ژوند تصوير ته گورمه په دغه نظر
بس يو ماشوم دى بنده شوې دروازه ورپسې

شابه تکره شه اوس په ټوله لاره سر خوزوه
شابه تکره شه ارمانونه اوس کوه ورپسې

دلته يو څوک دى چې گرځېږي ايښې پسې تل
دلته يو څوک دى چې گرځېږي ايښه ورپسې

د يو کاغذ نه مې کشتى وه جوړه کړې چرته
باقره! راغله له درياب نه بيا څپه ورپسې

ښه راته ياد شو په اسمان کې چې سپوږمۍ تېرېده
زه چې ماشوم وم نو اکثر به مې روپۍ تېرېده

چې به راوېښ شوم په ځنگل کې به مې چغې کړلې
چې به ويده شوم، په درياب کې به کبشتۍ تېرېده

د مصور دغه تصوير په ښار کې ډېر خرڅېده
لاندي کېږدى، وه او د پاسه پرې مرغۍ تېرېده

د زندگي په منځ کې بيا د مرگ پېغام خور شوى
د هدېرې په منځ کې بيا د چا ډولۍ تېرېده؟

زما د سترگو نه به خلي راوته باقره!
زما په زړه کې به د چا د ياد سيلۍ تېرېده

د ژوندانه ځنگل ته تلم خو راته بښکار نه راته
په ما کي زهر وو نږدې به راته مار نه راته

په دې بازار کي به مې درسته ورځ گلان خرڅول
خو په يوگل باندې، به هم دگل گوزار نه راته

د کور سودا مې هم له ځان سره چا نه کېښوده
زه چرته تلمه او په دې د چا اعتبار نه راته

ستا په مړوند باندې مې دومره ډېر خوبونه کړي
زما په غاړه کي بنگري راته خو هار نه راته

باقره! داسې ځای ته تلمه په ځان نه پوهېدم
سيوري راتلل راته په لار انسان په لار نه راته

محبت ما هم کاوه تا سره خو زړه مې ساته
په کوم تيلي مې چې ډيوه بله کړه وه مې ساته

په يو گلاب باندې مې ټول عمر عذاب تېر کړي
د بيابان نه مې راوړه له بارانه مې ساته

ځالي يې کړې وې او ما هم پېژندلی نه شو
د چا تصوير و چې د کور په دېواله مې ساته؟

د څادر پيڅکه خو مې زمکې ټوله و خوړله
ستا په ټپون ومه او درد د بيلتانه مې ساته

باقره! ماته هريو باب د ژوندانه يادېده
چې د ژوندون په لوی کتاب کي ستا بانه مې ساته

يوه دنيا مې له وجود نه هره شپه راوځي
بنيښه چې ماته شي له دې نه هم خبره راوځي

ستا د غمونو کاني نور په زړه کې نه غورځوم
د سمندر له کناري نه به څپه راوځي

چې ماشومان اوس گينکانو ته مایه وباسي
منډې کړي ووېرېرې هلته هديره راوځي

په کاغذونو باندې لیکو د یو بل نومونه
بیا یې راواخلو چې د چاپه کې نامه راوځي

باقره! زه داسې منظر ته درېدلی یمه
باران وړېرې او زما په مخ خوله راوځي

د وجود خاوره مې لمده شوه په هوا راغورځي
چې د باران اولنی خاڅکی په ما راغورځي

ما اورېدلي چې تا هم ورته نیولې لمن
ما اورېدلي چې له اوبسکو نه رڼا راغورځي

زما د خیال په جگ پتنگ پسې توبونه وهي
دغه ماشوم به د کوټې له سره بیا راغورځي

د ژوند سیکه زما د لاس په کرښو نه پوهېرې
زه یې په مخ ولمه او ده بېرته په شا راغورځي

۱۵ په ما سرگرځي سرپه! که اسمان ولاړ دی
۱۵ په ما سرگرځي سرپه! که رښتیا راغورځي

باقره! ساه لري ژوندی دی او له تا شرمېرې
د چا تصویر ته په دېوال مه گوره بیا راغورځي

خلي مي تللي دي د غم سترگو کي
ستا د خادر پيڅکه وهم سترگو کي

چي په شیشه کي خپل بانه گورمه
لکه راشوي مي غنم سترگو کي

زه په تخليق پسې روند شوي يم
څوکه مي تللي د قلم سترگو کي

د چا يادونه به بيا لامبي په کي
که مي لږ نور پرېښوده نم سترگو کي

باقره! دومره رانږدي شو زه ته
سړي مي کېښوده قدم سترگو کي

د وخت وېره په ذهنونو کي ويده ده
اژدها مو په کورونو کي ويده ده

د زړه سات مي کړي ټک ټک راوېښه نه شي
تنهايي په دېوالونو کي ويده ده

يو ماشوم پرې غباره اخلي خپل ځان ته
شاعري په کاغذونو کي ويده ده

د قسمت په جيب کي مه لټوه ستوري
ستا دعا ستا په لاسونو کي ويده ده

ته په ځان هم لا خبر نه يې باقره!
او دنيا دې په خيالونو کي ويده ده

تصويرونه د چاشته او د چانه شته

اوس خوبونه د چاشته او د چانه شته

دا صحرا ده او که بهار د پښتنو دی؟

گرېوانونه د چاشته او د چانه شته

لرې خرڅې کړم ډېوې ډېرې واپس کړم

دېوالونه د چاشته او د چانه شته

فالي مه راځه نور دلته خوبه ستا ده

چې لاسونه د چاشته او د چانه شته

په دې دښته کې خپل ځان څنگه پېدا کړم

چې خاپونه د چاشته او د چانه شته

د نکريزو غونډې سترگې شته **باقره!**

خو رنگونه د چاشته او د چانه شته

محبت بڼه دی خو په زړه کې مې سودا ايښې ده

سترې سترې په سترې شوي دېوال ملا ايښې ده

ته صبر وکړه چې تصوير خو دې راواخلم کنه

ته صبر وکړه د بالښت لاندې مې ساه ايښې ده

نه زه په خپله د احساس په زنجير ځان وهمه

نه ما په خپله په اوږو ټوله دنيا ايښې ده

هم دا دې وخت دی بس د زړونو ډيوې مړې کره پرې ځه

د څه لپاره دې په زلفو کې هوا ايښې ده؟

په دومره خلکو کې زما سترگو ته شگې راوړي

باقره! باد په خپلو لپو کې صحرا ايښې ده

بيا مي ٽول وجود شولو ميري ميري
بيا مي پشه راغلي په ميري باندي

شگي د هوا سترگو کي پريوتې
مړه دي ډيوه نه کړه په پوکي باندي

شک مي دي باقره! د قاتل په چا؟
لمر دي لاس مي ايښي په تندي باندي

اور د شپي بل نه کړي نور تيلي باندي
ستوري دي ږانده کړل په لوگي باندي

ستري يم، ستومانه يم، بي دمه يم
مورې بيا مي وټړه سوزني باندي

وايم چې کېدای شي وي يوسف په کي
سر د پاسه نه ږدم په کوهي باندي

يو بل ته نه وايو د ژوند حالونه
خان سره هسي خوله په خوله، روان يم

خوک مې راوښ کړئ د کمر نه غورځم
سترگي مې پټې دي ويده، روان يم

باقره! سترې او ستومانه يمه
غر مې په سر دی او په غره، روان يم

ورم په اوږو د غم واړه، روان يم
نوم مې وتلی دی د زړه، روان يم

نارې وهي راته بهر جدایي
تصویر دې بدم په دېواله، روان يم

له دې نه مخکې پرې خوک نه دي تللي
په داسې لاره باندي زه، روان يم

بايد ليکلي وي سړي په دېوال
 کړنې مې نه شته د تندي په دېوال
 زما د زړه غاښونه و برېښيدل
 راکاږم ستا د ياد اغزي په دېوال
 مورې! د دغې کور نه غږ کوي څوک
 که وي راواچوه تيلي په دېوال

په محبت به دې سوچ وکړم وېرېدلی يم
 له دې کمر نه يو ځل مخکې هم لوېدلی يم
 غږ مې څوک نه اوري مری مې خپله کېنوله
 ژوندی تصوير يم په دېوال چا لگولی يم؟
 زه ستا د پښو نه يم لوېدلی ته خبره نه يې
 د سرو پانزېب يم يو ماشوم چرته موندلی يم
 دا چې په دشته کې گرځېږم تری کېرمه نه
 د چا په زړه لکه باران راوړېدلی يم؟
 راشه! راجگ مې کړه، لاسونه خو دې نه ماتېږي
 باقره! زه د خپلو پښو لاندې راغلی يم

ماته اسمان او ستوري داسې بڼکاري
لکه راجمه وي ميږي په دېوال

پل صراط مي مخ ته نيغ ودرېده
گرځي راگرځي لېوني په دېوال

ته يوه ورځ پرې رابڼکاره څه شولې
چې اوس راشوي کشمالي په دېوال

چې قلف مي مات کړ د خپل وره باقره!
هله مي ولېده کونجي په دېوال

د زړه په کور کې مې يوازې ستا تصوير پروت دی
ماتي تمبې ته مې د سرو زرو زنجير پروت دی

راوېښ به نه شمه مړوند به دې اوبه شي گوره
زما په سترگو کې د ډېر وخت نه شوگير پروت دی

ای په دې بڼار کې مصور نه شته منظر وربڼايم؟
په خپل رېښې رېښې څادر باندې فقير پروت دی

نا نا، خپه نه شي، له تانه گيله نه کومه
ستا د احساس د پښو د لاندې ستا ضمير پروت دی

له خپلو اوښکو نه به جوړ کړمه شبنم باقره!
د مړاوي شوي گل په شان زما تقدير پروت دی

ولي خپه شمه له تانه چې وعدي ماتېري
کله ناکله دکولال نه هم ډيوې ماتېري

مونږ هره ورځ ديو بل پښو نه راوباسو بښيښي
زمونږ په کور کي هره ورځ يو خو پيالې ماتېري

پرېږده! په خپله به زړه راکړي چې غزل مې واوري
د بندي شوي دروازي کولپ په آري ماتېري

تبارې به سترې وي په ډېرو ودریدلو اسمان
تېری په ډېرو گرځېدو د زمکې پښې ماتېري

اوبښکې دې پاکې کړه باقره! د امېد په دستمال
تل د رڼا په کاني سر د توري شپې ماتېري

باد او باران ورباندې راولي مخ تور ونيسم
د خدای نه څار شمه، چې ستا تصوير په اور ونيسم

يوه موده په کې په وينه تېروم خامخا
چې د زاړه کور نه راپسته نوی کور ونيسم

چې گلاب راوړمه نو تاله يې په لاس کې درکړم
چې درد مې واخلي نو لمنه، زرد مور ونيسم

ماته دا ستاد اولاد غوخ سرونه نيغ ودرېري
آدمه زه چې د غنمو سر ته لور ونيسم

باقره! څوک به په کې گل د محبت واچوي
د خادر پيڅکې به د دوو په ځای څلور ونيسم

زما په شان به ستا له غم نه هم تېرېږي اسمان
چې د شپې وینس وي، او د ورځې ویده کېږي اسمان

هر سړی وايي چې کوټه مې راخڅېږي د کور
هیچا ونه ویل چې ولې راخڅېږي اسمان؟

که چرته مې شومه نو ځان به په خپل ځان کې بنځ کړم
زه زمکه نه کښم په دې باندې خوږېږي اسمان

په دغه کلي باندې ځکه تندر نه راغورځي
په دغه کلي کې یو څوک دی چې نومېږي اسمان

زه به ترڅو کوم په کابو تصور د ستورو؟
باقره! سترگې مې ږنډې دي رایادېږي اسمان

د درد احساس سيني نه، نه وباسم
گرځم اغزی له پښې نه، نه وباسم

مړه، نه شي مور ته زخم نه ښایمه
مړه، نه شي تېل ډېوې نه، نه وباسم

زه پري د ذات ځنگل ته اور وركوم
زه اسويلي له خولې نه، نه وباسم

ستا تصويران به ترې را وباسمه
خو تنهائي کوټې نه، نه وباسم

ما په اسمان کې داسې څه لېدلي؟
باقره! سترگې ترې نه، نه وباسم

زه به تر څو پورې نښې ته ودرېدلې يم؟
زه به تر څو پورې په سترگو کې نظر لټوم؟

تا چې پرې زه ویشتم هغه کاني فايده راکوي
زړه چې مې تنگ شي نو په خپل وجود کې غر لټوم

د خيال اسمان ته ورختمه غورځېدلې يم
باقره! ځکه خو په زمکه خپل وزر لټوم

توره تياره ده مگر زه يې په سحر لټوم
سر ته مې اېښی دی په خوب کې خپل خادر لټوم

خدايه! کېدای شي که له مانه هم بېوسه وي څوک؟
ډوډۍ مې لاس کې ده، بازار کې څوک نهر لټوم

ستا محبت راته دريمه دنيا هم را نښايي
د ورځې ستوري لټومه د شپې لمر لټوم

شپه ده د کور د دېوالونو نه مې ساه ختلې
سترگې مې شته خو د خوبونو نه مې ساه ختلې

چغې وهمه چا بالښت راته په خوله ايښې دی
پښې خوځومه د لاسونو نه مې ساه ختلې

نن مې جامې د ښار په داسې دوبي ووينځلې
چې د لمنې د داغونو نه مې ساه ختلې

منډې وهم باران ورېري ما په سر نيولي
د کتابونو د لفظونو نه مې ساه ختلې

باقره! غور مې دی نيولی اسرافيل شپېلی ته
د ژوندانه د امېدونو نه مې ساه ختلې

زرکوه راشه د سندرو سرنامې پاتې دي
زما د خولې لارې په زمکه لا لمډې پاتې دي

زما په خيال نن د دنيا يوه حصه لمده ده
زما په خيال د دنيا درې وچې حصې پاتې دي

هر چا په ځان کړی گوزار خو زخمي شوی نه دی
کاني رېزه رېزه پراته او ايښې پاتې دي

زما او ستا يو ځای کېدل هيڅ امکانات نه لري
له مانه وروستو تانه مخکې زمانې پاتې دي

بلها موده وشوه چې زه کور نه راغلی يم
باقره! بلې په کې اوس هم لا ډېوې پاتې دي

د درياب په غاړه ناست دى
د اوبو پسې خورپري

په دې دومره لوى هجوم كې
فقط خپل غر رارسپري

له لمن به مې داغ پاك شي
خو درياب به پرې وچپري

په وجود كې مې يوشى دى
هره ورځ رانه وركپري

ستا په شانتي ډېر باقره!
په خپل ځان پسې ښه پري

چې د کاني نه جوړپري
ايپنه څه له ماتپري؟

اسرافيله پوکى وركپري
خلک ساز ته خوشالپري

تصويرونه په كې وين شو
دېوالونه راغورځپري

خان مې قاتل دی ترې پټ شوی یمه شاته د خان
دا سړی پېژنی تصویر بنایم دنیا ته د خان ؟

مانه د ورځي یو پنځه کرته سترگي غورځي
ستا محبت دومره راوستی انتها ته د خان

اخ دې یوې غنم دانې راکې ځنگل راشین که
اخ ودرېدی نه شمه وړي مې اوس هوا ته د خان

زما په سترگو کي اوبه ستا په نظر کي کاني
شکر چې خلک خو پرېږدي په سمندر کي کاني

زه چې اوس اور د لمر له تاو نه بلولی شمه
یو وخت و ما به ماتول په مازیگر کي کاني

ستا د بېلتون درد که هر څومره بې سکونه کړمه
خبر د پښو لاندې ماتېږي په سفر کي کاني

راځه چې و شمارو په یو ځای په اسمان کي ستوري
راځه چې و شمارو زما د زړه په غر کي کاني

دغه پوښتنه ترې تر اوسه پورې چا ونه کړه
چې باقر ولې گرځوي تل په څادر کي کاني ؟

اسمان راغورځي که اوبه د سمندر خوځېږي؟
نه ماته پته شته د ځان نه ښايي تاته د ځان

توبه توبه دغه سپرې په زړه کې خدای نه لري
توبه توبه زړه يې ورکړی دی بل چاته د ځان

څوک راروان دی په وجود مې قدمونه کېږدي
باقره! غور نيسمه بيا د زړه درزاته د ځان

زه یمه، ستا یاد دی، او ارمان سره
شپه ده، یو ځای شوي دي لېوان سره

خوري يې ماشومان چې ږلې شوې ده
ستوري رالوېدلې له باران سره

مور مې پرې نامه د بلال ایښې ده
زوی مې رايادېږي له اذان سره

خوب وینم لگیا یمه راوینم مې کړه
گل کرم لگیا یم بیا بان سره

سوال مې په ځان کړی بې ځوابه یم
ځان باقره! ولې وړم له ځان سره؟

شکر وباسه چي د هجر دغه شپه تېره شوه
شکر وباسه چي بچي د دغي مار نه کېده

خان مې وژلي و او سر ته مې خط هم ايښی و
بيا هم زما په وصيت د چا اتبار نه کېده

د نظر ستنه می کړه شوله باقره! په کي
زما د اوبنکو نه هر څه کېده خو هار نه کېده

خلک له تندي مړه کېده باران په ښار نه کېده
گل دې نيولی و خو زړه دې په گوزار نه کېده

دواړو به خاورې غورځولې د يو بل سترگو کي
تانه راتله نه کېده مانه انتظار نه کېده

ما د کمر نه غورځوه خان او تانه نيومه
چي ستا په خوله د محبت ولي اظهار نه کېده؟

د ژوند کردار ادا کوم خو اداکار نه یمه
زه مختلف یم له دنیا نه خو فنکار نه یمه

ته راته وگوره بل چا پسې خو نه یم روان؟
ته راته وگوره له خانه خو ایسار نه یمه

دومره قاتي شوه چې اوبو رانه اوبه وغوښتي
دومره تياره شوه چې پوی شوی په سهار نه یمه

زما او ستا محبت هم نور انتها ته رسي
گل مې نیولی دی خو ستا په انتظار نه یمه

باقره! تیگي ټکوه ترینه لمبې وباسه
که دنیا اور واخیسته زه دې ذمه وار نه یمه

مړ کېدمه پرون ته راسره نه وې
په صحرا کې وم اوبه راسره نه وې

ته به هم راسره پروت وی په اغزو کې
غمه ښه دی چې ویده راسره نه وې

ښه مې پېژني خو خان دې غلی کړی
اوسېدلی وره په وره راسره نه وې؟

کافر شوی یې خپل سیوري ته لگیا یم
چې ولاړ بیا په لمانځه راسره نه وې

پېژندلې مې هوا نه وه **باقره!**
چې ډېوې د ژوندانه راسره نه وې

د ارتقا په تنابونو کړي مونگولي بڼي
پيڅکي يې بڼي دي په زمکه لويدي راغورځي

شکر دی خدايه ما پسي به هم لاسونه جيگ شي
په هديره کي له قبرونو نه لويدي راغورځي

باقره! ما په داسي کور کي زندگي تېره کړه
چي ټکوي يې څوک زنجير له دروازي راغورځي

دا ستوري نه دي ماشومان دي نو په دي راغورځي
چي هره شپه د کاغذونو طياري راغورځي

حېران ولاړيمه چي کوم طرف ته منډه کړمه
له يو دېوال نه ايښي بل نه ديوي راغورځي

په خيال کي ورک وم دروازه چا د دوکان بنده کړه
د ملاقات نه بغير هم زړه له سينې راغورځي

روان په زمکه يم هدف مې د اسمان نيولی
لکه ماشوم مې خپلې گوتې نه خپل ځان نيولی

هغه سړی اوس په کوڅه کې بينجاره نه پرېږدي
هغه سړي ستا له کبله روغ دوکان نيولی

د ورځې کاني او د شپې په کې راغورځي ستوري
په داسې ځای کې مې خبر يې چې مکان نيولی

د سترگو خوب مې ټوله شپه وي په شوگير تړلی
ما په خادر باندي د خپلې کوتې تير تړلی

په دې وېرېرم چې له ځانه مې څوک ځان پټ نه کړي
ليونی نه يم خو ځان مې په زنجير تړلی

بينيې ماتېري تصويرونه په کې چنې وهي
زه يې را کارم ما له ځان پورې تعمير تړلی

زما په جېب کې د قلم سياهي وبېده
چې مې په جېب کې نن دننه ستا تصوير تړلی

د ژوند ډېوې به مې په کور کې بلې پاتې نه شي
باقره! ما چې له هوا پورې تقدير تړلی

ته ورته وگوره اسمان هم د ځان سيوری ټول که
ته ورته گوره زمکې هم په مور باران نیولی

په دغه ښار کې به ضرور وي د مالوچو قحطي
په دغه ښار کې هر سړي څيرې گرېوان نیولی

په ایښه کې راته سم ښکاري چېران يم ورته
باقره! ما تصویر له ځانه سره وران نیولی

د کاني په صورت کې مې غمی لیدلی و
په زړه کې مې د ټولې دنیا خدای لیدلی و

سحر مې چې سوري د دېوالونو بندول
یگا مې ستا تصویر باندې مېړی لیدلی و

ویل یې مورې زرکوه چاودنه به اوس وشي
په ښار کې یو ماشوم چېرته منگی لیدلی و

زما په ذات کې ځکه زنجیرونه شرنګېدل
په ژوند مې په رومبي ځل لېونی لیدلی و

خو ورځې مې د پښو د لاندې زمکه نه راتله
باقره! ستا په پښه کې مې اغزی لیدلی و

چاته به نه وايې يو راز د ژوندانه درکوم
سترگې دې نه شته خو بيا هم درله رانجه درکوم

شکر وباسه په دې دښته کې اوبه دررسي
شکر وباسه په دې وخت کې درله زړه درکوم

ته هره ورځ په وينه ما په يوه کاني ولې
زه هره شپه په خوب کې گل په دېواله درکوم

ما په پنځه کونجه دنيا کې هم پېدا نه کړلې
اوس به ته څه راکوې زه به درله څه درکوم؟

باقره! ما هم د ژوند نوې سليقه زده کړې
زهر خواږه درکوم زه او شات ترخه درکوم

تا چې رايا د نه کړم په سترگو کې اوبه نه راځي
زما لاسونه چې خالي وي نو واړه نه راځي

داسې باران دی چې ورېږي، زمکه نه لمدېږي
داسې سپرې دی چې په زړه راځي، په خوله نه راځي

ولې ستاڅه خيال دی چې سترگې په سکرو تورې کړو؟
ولې ستاڅه خيال دی چې ښار ته به رانجه نه راځي؟

اورته پوکي ورکوي ته او مخ زما تورېږي
ستاسو د کور لوگي زمونږ په دېواله نه راځي؟

د زړه جومات کې مې **باقره!** اوس سجده نه کوي
بس د چا غم دی کافر شوی په لمانځه نه راځي

چې خپل وجود ورباندې بار وي سپړی ساه څه کوي
څوک چې له ځان سره رشته پرېږدي نو تا څه کوي

د دعاگانو دېوالونه مې اسمان ته رسي
ته صبر وکړه چې له ما سره الله څه کوي

يو زړه په دومره شی غمونو سترگې نه مړېږي
يو لېونی په دومره شگو د صحرا څه کوي

بلها موده وشوه چې زه ترېنه راغلی يم
د تنهائی پورې ورځمه چې تنه څه کوي

کاني راواخله په لاسونو کې گلونه پرېږده
ما او تا څه کوو باقره! او دنیا څه کوي

چا چې کړم هېر، هغه یاد کړی يم
وړي سېلاب، بېرته راوړی يم

اوس مې د تن سيوري ته ولې کېږي؟
تا غورځولی وم، چې زړی يم

وايې ډوډی، مه راوړه وينې راوړه
خدایه! د داسې جومات چنی يم

په مایې ځان او جهان وپېژنده
زه ستا د سترگو پوره وړی يم

ما د خپل سيوري لاس نیولی ځمه
باقره! مه وايه چې ستړی يم

د انتظار او د دې دور تقاضي داسي دي
سترگي مي لار و خوږي، سر مي دېواله خوږلي

توبه توبه خدايه درتلمه خو درتلي نه شومه
توبه توبه خدايه تيندک مي په لمانځه خوږلي

د ژوند ډيوه دي د اومېد په تيلي بله ساته
باقره! ستا د برخي لمر چرته تياره خوږلي

اوس به مي خوري دننه مار چي مي د غره خوږلي
ما په ډوډي کي ستا د زلفويو وېسته خوږلي

لېوني نه يم چي صحرا ته وړم، اوبه لپو کي؟
لېوني نه يم چي په خپله مي خپل زړه خوږلي؟

دواړه لاسونه مي اوس نه شته بي وجوده يمه
د کوټي تير، او ستا تصوير، رانه وېنه خوږلي

خومره رڼا مې وه په کور کې خو ډيوه يې غوښته
خوک مې تنگ شوی و په زړه کې بهانه يې غوښته

ښه ده چې ما ترېنه په وخت دواړه لاسونه تاو کړل
گنې دنيا سمندر وړله کناره يې غوښته

زه د خپل ورور سره د وينې رشته نه پرېږدمه
پلاره! دا هم ورکړه که خبر زما حصه يې غوښته

د خپل خادر نه مې کړه جوړه ورته وس مې نه و
زما بچۍ مکتب ته تلو رانه بکسه يې غوښته

په دغه ښار کې چې وې سترگې د چا ته يې غوښتې
باقره! سترگې چې د چا نه وې ښيښه يې غوښته

مړيمه ځان ژوندی کومه خودکوشي کومه
توبه توبه بيا به خو کاله زندگي کومه

د محبت تندې اخيستی په ځان نه پوهېږم
ستا په بنگرې باندې لگيا يمه کوهي کومه

ای عزرايله راپسې خوبه ته نه يې کنه؟
دا چې له کوره بهر وځمه تادي کومه

خدایه! لگيا يمه دعا در رسول غواړمه
خدایه! لگيا يم په لاسونو کې سوري کومه

باقره! څه وکړم په ما باندې راوغورځېږي
د ژوند دېوال سره چې هر څومره خواري کومه

زندان

په يو زندان کې قيد وم
 لکه په ځان کې قيد وم
 توره تياره وه په کې
 زما به شپه وه په کې
 يوه مرغۍ راسره هم بندي وه
 له يو دېوال نه الوته په بل دېوال کېناسته
 زما نه زړه زيات د هغې درزېده
 زنجير زندان د دروازې درزېده
 او زه لگيا ومه سوري مې په دېوال کې ويسته
 چې دا مرغۍ له دې زندان نه وځي
 د تورو شپو له دې جهان نه وځي
 اوس چې وتلې ده هماغه مرغۍ
 له ځان سره نورې مرغۍ راولي
 وايي بهر د انسان مرگ له انسانان ولاړ دي
 مونږ له زندان بڼه دی بهر راته بنکاريان ولاړ دي

اوس دې د سترگو په چينه پول د چنار کېښوده
 ما چې د زړه په دېوالونو گنډه تار کېښوده
 چې ستا تصوير ته گورم خوب راځي او ټک راکوي
 ما په بالبت کې د مالوچو په ځای مار کېښوده
 پښتونه! ستا سوري ځادر به راگنډم په گوتو
 ستن پېښور کې رډمه، ما کابل کې تار کېښوده
 ستا د وعدو زهر مې دومره په خپل ذهن وځکل
 د ژوند کتاب باندي مې نوم د انتظار کېښوده
 باقره! پوه شومه چې ساه مې په لاسونو وته
 ما به په زمکه قدمونه په کرار کېښوده

په ماتو بڼو مې درته راوړلو روغ غر په اوږه
اوس خو مې پرېږده چې دمه وکړمه سر په اوږه

يو څو مرغان دي په کې وځي او راوځي خدايه!
چا روان کړی دی په ښار کې د کور ور په اوږه

زما ياران زما قامت څه په هنر ټيټوي
لا سونه اچوي په ما باندې اکثر په اوږه

گرځوی نه شم نور په زړه کې ستا غمونه کنه
گرځوی نه شي کناره نور سمندر په اوږه

باقره! دا ځلې مې داسې اراده کړې ده
شپه به په سترگو کې راوړمه او سحر په اوږه

ژاړم وپرېږم غر ته نه وم تللی
زه دومره لرې چرته نه وم تللی

زما جامې د وجود تاو وچې کړې
زه لا روان وم لمر ته نه وم تللی

ستا امانت به مې راوړی وی خو
زه د دنيا بل سر ته نه وم تللی

ما به ويل يوازې زمکه گرځي
چې د اسمان محور ته نه وم تللی

باقره! ما پردي زخمونه گنډل
خو د خپل زړه پرهر ته نه وم تللی

نه د چا سترگو کې اوبنکې نه د چا سترگو کې شگې
لپې لپې غورخومه د هوا سترگو کې شگې

مړه پرېږده چې پراته وي ستا غمونه زما زړه کې
مړه پرېږده چې پرتې وي د صحرا سترگو کې شگې

د خادر پېڅکه مې نه شته د لمن پېڅکه مې نه شته
تا راوړي دي سپړه! راته بيا سترگو کې شگې

خدای دې خپر کړي بيا مې اوبنکې دا جهان چرته يونسي
خدای دې خپر کړي بيا لوېدلي دي زما سترگو کې شگې

ستا په رنگ خلک پوهېږي چې د زړه په رنځ اخته يې
ولې اچوې باقره! د دنيا سترگو کې شگې؟

په سترگو کې زنځير دی او په زړه کې دروازي
دا دومره جگ کورونه او نازکې دروازي

د خدای نه وېرېدم که د هوا نه وېرېدم؟
چې ما به يادولې په لمانځه کې دروازي

رنگونه چا ورکړي دي خرڅېږي په بازار کې
زما او ستا له کوره چې وي ورکې دروازي

په ډېرو خوځېدلو يې لاسونه کړل خپل شل
په ډېرو ژړېدلو به اوبه کې دروازي

باقره! سر مې لگي چې په کاني پورته کېږم
دا چا راپسې بندې کړې د زمکې دروازي

باران ورېږي د زول شپه ده او ستا ورته ناست يم
گرمي مې کېږي د دريمې دنيا لمر ته ناست يم

ښه راته پته ده چې تنده مې پرې نه ماتېږي
داپته نه شته چې زه ولې سمندر ته ناست يم

خدایه! چې ما د اسرافیل شپېلی هم وانه وربده
خدایه! نو زه دومره له شوره لرې چرته ناست يم

زه به تر څو پورې په خپل کور کې بې کوره يم؟
زه به تر څو پورې د خپل ځان نه بهر ته ناست يم

چاته ترې سترگې ورکوم چاته ترې زړه ورکوم
باقره! ځان مې دی دربار په کې لنگر ته ناست يم

زما په شانتي هريوشی به زندگي نه لري
چې کوم يو گل راشو کومه خوشبويي نه لري

کمځی خورې کړي او ماشوم په کې ښه کلک وتړي
خدایه! دا ښځه په ټول کور کې يو سوزني نه لري؟

بس دومره ده چې ستا له سترگو نه مې لرې ساتي
گنې احساس مې محبت سره بدې نه لري

پرون پرې ما خپلې جامې سپړه ومينځلې
چا ويل لاسونه د دې ښار دواړه دوبي نه لري

په دې سبب له خپله ځانه باقر نه راوځي
چې دروازه بېرته پرې خلاصه کړي کونجې نه لري

ژوند

ژوند يو کور دی
 په کې شور دی
 دېوالونه يې واړه دي
 ټول تيرونه يې وراسته دي
 خاورې خاورې وجودونه
 او اوبه اوبه روحونه
 په کې اوسي ستړي ستړي
 لکه يو کفن دوه مړي
 اسمان بنکته په کې بنکاري
 زمکه پورته په کې بنکاري
 خو د ژوند په دغه کور کې
 چې څوک ورېږي خدايه!
 پنبې وباسي له دې ځايه
 ور چې بند کړي نو خلاصېږي!
 ور چې خلاص کړي نو بندېږي
 د انسان د کاني زړه هم
 په کې پرک وهي چاودېږي

يو څه وخت و چې ورک شوی رانه ځان و
 زر به ودرېدم چې چرته به اعلان و
 بڼه پرون خو ته زما په ياد کې نه وي؟
 بڼه پرون ولې په شنه اسمان باران و؟
 راشنه شوي يې په گوتو کې اغزي دي
 چې گندلې راته کوم سړي گرېوان و
 ما کيسه ورته په ټوله لار کوله
 چې ورومليد سړی وروسته روان و
 راوتلې مې له اوبسکو سره شگې
 په وجود کې مې باقره! يابان و

ياد ولي زخمونه کړه راويښ زما؟
باد ولي راويښي کړي ويده خاورې؟

ته شوې رانه هېر که زه درياد شومه
خاورې اوبو راوړې که اوبه خاورې؟

تاته چې درگورم شي باقر را ياد
يو شانتي دي ستا او دهنه خاورې

سترگي کړي اوبه اوبه او زړه خاورې
خداي دي په دي ښار کي کړي رانجه خاورې

اوس که مې ته خورې زه خپه نه يم
ما په ماشومتوب کي خورې ته خاورې

خوک چې ستا په سترگو نذر ومني
وشيندي زما د کور په وره خاورې

چا وېل چي زه یمه له خاورو نه جوړ
زماله تن نه خو ډيوې نه کېږي

داغ د هر چا په تندي ولي جوړ دی؟
په دغه زمکه خو سجدې نه کېږي

باقره! غوږ دي رانېږي کړه کنه
ځيني خبرې ياد شي نه کېږي

باور مي خود ستا په وعدي نه کېږي
د کاغذونو نه جامې نه کېږي

په هر چا سترگي د چانه خوږېږي
د هر لرگي نه دروازي نه کېږي

ستا کافر شوی ياد مي وسوزوه
اوس مي په زړه کي زلزلې نه کېږي

دواړه ديو بل تصويران هم سپزو
دواړو ديو بل نه هم رغبري نه

خه وکړمه ستا د لټون لار نه شته
خه وکړمه خان رانه ورکبري نه

چغې ترېنه هم راخي چې تنگ یمه
هيڅوک هم په دې کور کي اوسبري نه

شپه، زلفي، ډېوه، هوا، باقره! زه
دا پنځه سوالونه مي زده کبري نه

څوک رايادوم خو رايادبري نه
واوره ږدمه لمر ته اوبه کبري نه

ستا د ياد رانجه وهم په سترگو کي
دا چينه بيا ټوله شپه وچبري نه

سر په دېواله وهم حيران یمه
کاني دي په بل کاني ماتبري نه

چا راته ويلي دي چې ستا په مخ خېره نه شته دی
خان په کې گورمه سرپه! ايپنه نه شته دی

دا ددې کلي يوه پېغله وه لوحه نومېده
په هديره کې چې په کوم قبر لوحه نه شته دی

خان سره خاندم چې دا خلک خو رڼا پسې مري
خان سره خاندم او په ټول بناړ کې ډيوه نه شته دی

دې زړه ته څنگه خلک راشي حيران شوی يم
دې کور ته څنگه خلک ځي ورته کوڅه نه شته دی

مکتب ته ځمه کتابونه په لمن کې وږمه
باقره! اوس مې هم لاسونو کې بکسه نه شته دی

چې مې په کار و، په نوم کانی په چپنه کې نه و
په دغه بناړ کې زړه د هيچا په سينه کې نه و

سترگې مې ووېستې له ځانه، خان مې ولېد په کې
ستا ملاقات ته تلم روغ ځای په ايپنه کې نه و

ای مشره تاسې د ټوپک تخم کرلی ولې؟
ای مشره دا قلم په تېره زمانه کې نه و؟

يوه ماشوم به شرنکولي خلک حېران و ورته
سيکې په کې وې خو سوری په خزانه کې نه و

باقره! داسې بې ارزښته زندگي تېرېده
چې هيڅ کردار د چا د ژوند په افسانه کې نه و

د ليونو په شانتې شمارم د خيالونو خيستي
 زما په گوتو کي بندونه د لاسونو خيستي
 کور جوړوم په کي کرم د قلمونو ونې
 کور جوړوم، ورته راوړم، د کتابونو خيستي
 زه به ترڅو پسي وهم منډې او باد به يې وړي؟
 زه به ترڅو کېږدمه ستا په تصويرونو خيستي؟

د خپل وجود نه په سفر وتلي
 په کور کي ناست سړي بهر وتلي
 ما خو تصوير له خپله ځان ويسته
 دا خو تصوير له سمندر وتلي
 زمکه ولاړه ده اسمان روان دی
 ستا په لټون مي چرته سر وتلي
 شوي مي سر توري د اوږو پرېښتي
 نن مي له ياده خپل ځادر وتلي
 باقره! شول مي دېوالونه ياران
 چې مي له سترگو نه نظر وتلي

د ميني ساه په کي لاشته ترېنه وتلې نه ده
ستا په وېسته مي غباره د زړه ترلې نه ده

هسي لگيايي چې دنيا مي دريسي ولېده
د خادر پيڅکه دي د زمکي سر خوړلې نه ده

زه د قلم سياهي هم بي خايه نه کاروم
ما په کاغذ خپله نامه چرته ليکلې نه ده

لا دي خبره کړې نه ده او واپس روان يي
لا خود ونې نه يوه پانه لوېدلې نه ده

باقره! ما ترېنه تاو کړي د احساس لاسونه
د ژوند ډيوه مي د توپان مخ ته نيولې نه ده

خدايه! چې خلک يي کتلو باندې هم ماتوي
دومره نازکي دي پيدا کړلې د زړونو خبتي

چې ورو په ورو مي هره ورځ د کور قامت ټيټېږي
څوک پتوي زما د کور د دېوالونو خبتي

باقره! چرته ځي چې خلک دي له خوبه ويستي
په زمکه ولي ټکوي د قدمونو خبتي

راپیدا به کړمه لاره د چا زړه ته
زه په لپو کې اوبه وړی شمه غره ته

بیا مې پیڅکه د خادر سر ته راغلي
بیا به څوک راځي ورگورم د کور وره ته

درته ودريږم په کومو سترگو خدايه!
زړه مې نه شي خو روان یمه لمانځه ته

جوړه کړې مې کېشتی ستا له خطونو
اوس په تمه باندې ناست یم بارانه ته

چې له مانه هم زیات ستړی وي باقره!
زه تکیه وهمه داسې دېواله ته

بیا مې په زړه راوړېدل د چا یادونه خدايه!
څومره درانه وو د مالوچو دېوالونه خدايه!

چې دوی راگوري راته زه ورته کتلی نه شم
زما په ساه باندې ژوندي کړه تصویرونه خدايه!

په خوب کې ټوله شپه له کانو نه بالښت جوړوم
چې ویده کېږم سر ته ږدنه خپل لاسونه خدايه!

دومره یم تېری په هغه ځای کې اوبه راوځي
چرته چې کېږدنه خپل ستړي قدمونه خدايه!

دومره بې وسه شو چې دا هم خرڅوي لگیا دي
خلکو راوړي د ورونو زنجیرونه خدايه!

تصور د زندگۍ په کې ډوييږي
وچ درياب دى خو کښتۍ په کې ډوييږي

د چا اوبنکې مې په لپو کې نيولي
د اتم اسمان سپورمۍ په کې ډوييږي

له دې خالي نه د ورځې مار راوځي
او د شپې يوه مرغۍ په کې ډوييږي

د بدن خاورو نه چا کره ډېوه جوړه
چې رڼا کوي سېلۍ په کې ډوييږي

په دې ښار کې زړونه کاني شو باقره!
چې ستا درد او ستا سلگۍ په کې ډوييږي

بنده کوټه ده د نظر مې په کې ساه ډوبه شوه
دنیا وړه ده د نظر مې په کې ساه ډوبه شوه

تندی په مخ، سترگې په خوله، پوزه په زني پراته
ماته ښېښه ده د نظر مې په کې ساه ډوبه شوه

په دېوالونو لاس کېږدمه کور ته ځان رسوم
توره تياره ده د نظر مې په کې ساه ډوبه شوه

لکه تصوير پرې نوشته يمه او غږ نه کوم
ژوند مې سپکه ده د نظر مې په کې ساه ډوبه شوه

باقره! سترگې دې ړندې نه شي ورگورې ځله
بله ډيوه ده د نظر مې په کې ساه ډوبه شوه

محبت دي يم راوستي انتها ته
په اوبو پسي روان يمه صحرا ته

راستنه شه ژوندون نه غواړم له خدايه
اوازونه اوس كوم خپلي دعاه ته

خوك راوځي وايي اوس له كوره ووت
زه چې كله هم ورغلي يمه چاته

ستا په مراد څرنگه و ترم په ونه کي تار
نه په گرېوان کي تار لرم نه په لمنه کي تار

هنه جيني اوس په دي غرونو کي سوري وباسي
كومې جيني چې اچوي نه شو په ستنه کي تار

ما ته د خپل ارمان زړوکی مخ ته نيغ ودرېري
کله چې وگورمه زه چرته په غنه کي تار

ستا د هجران هرې لمحې ته مې مانا ورکړله
لکه سړی چې ځانله ومنډي په زنه کي تار

د خيال گوتمی مې لا باقره! زړه شوې نه ده
مور مې لا اوس هم اچوي پرې په پر استنه کي تار

تري چي په غاړه د درياب يمه
بشکاري د پنځم موسم گلاب يمه

خلي هم له ځانه سره وړي نه شم
خلک رانه تښتي چي سي لاب يمه

څوک يي چي وهي گوتې يي ونښلي
زه له دروازي نه جوړ رباب يمه

دومره څوک مې نه شته چي راوامې خلي
ځالي مې نيولي دي کتاب يمه

کاپو وي باقره! ستوري شوي يي
ستورو وي په کاپو کي حساب يمه

يو تصوير دی خو له فریم نه يي راباسم
يو سړی قبر نه چغې وهي ماته

چي خبر شوم له دنيا مې و تاو کړي
دېوالونه مې کول خپلې کلاته

خلاصولي يي په خپله هم زه نه شم
داسې گنده مې ورکړې ده سودا ته

موده وشوه پرېشان يمه باقره!
له خندا نه پاتي شوي يم ژړا ته

په سترگو پوند شي، پلاره خپل لمسي هم نه پېژني
يو سمندر دي او دا بله کناره ده کنه

زه چي ور وگورمه ستنه د ساعت ودرېږي
له مانه دومره مخکي تللي زمانه ده کنه

څله مي سر خوري ستا په زړه د ميني داغ باقره؟
څله مي سر خوري په دېوال کي ايپنه ده کنه؟

خوب ته مي نه پرېږدي چي سر کېږدمه شپه ده کنه
غم دي راخستي بيا زما د زړه چمبه ده کنه

ما د غمي په ځای نن غاښ په کي د چا ايپي دي
ما جوړه کړي ترېنه خپل ځانته گوتمه ده کنه

اوس که بيخي په مخه راشي هم دي نه پېژنم
اوس مي بېخي له ياده وتي ستا څېره ده کنه

پرده ترې چا شکولې ده سرتوره دروازه
 پرته ده په سرک باندي بي کوره دروازه
 په زړه کې خو دې نن چرته بېلتون راغلی نه دی
 په خوب کې مې لېدلې بېگا وروره دروازه
 په ښار کې د هغه سړي زړه سپين لکه شوده
 په ښار کې چې د چا د کور ده توره دروازه
 بچیه اوس ترې خبر دی زنجیرونه شوکوه
 بچیه اوس مې خلاصه کړه له پوره دروازه
 لاسونه مې شول سترې خو ټک ټک نه کړي باقره!
 ویستلې ده هوا د زړه له زوره دروازه

زندی کړی مې خپل ځان په خپل څادر دی
 بنده کړې مې کړکی او د کور ور دی
 ستا دیاد مارغه له تندي نه مړ کېږي
 چې وچ شوی مې د سترگو سمندر دی
 د نازکو پښو نازک نازک خاپونه
 چرته تللی دا سړی مخکې کمر دی
 په کوم کاني کې چې گل راشوی خدایه!
 په دې کاني چا مات کړی د چا سر دی
 زه ورگورم ماته نه گوري باقره!
 خپل تصویر رانه خبریې مرور دی

ستري شوم روان يم نه رسېرم خپل قدم پسي
لاس کي مې قلم دی او گر خپرمه قلم پسي

ما که دا دنيا تا پسي پرېښوده نو څه وشو
خلکو جتونه پرېښودلې په غنم پسي

څوک په انتظار راته ولاړ دی لېونی نه شي
ځان مې امانت درسره بدمه بيا راځم پسي

زړه مې لېونی لېونی گرځي د چا سترگو کي
غم مې لېونی لېونی گرځي د چا غم پسي

ډېره موده وشوه چې گلونه تېري شوي دي
پرېږده چې وروخېږي باقره! په شبنم پسي

چرته چې غم وي زما سرته راشي
سړی چې ستري شي خپل درته راشي

ته چې د زلفو بناخ ته ځنډ ورکوي
د صحرا شگي سمندر ته راشي

دومره تنه ايمه چې غاړه ورکړم
چې کومه ونه مې نظر ته راشي

ستا انتظار چې کومه ورځ وکړمه
د سترگو پيڅکي مې ځادر ته راشي

پرېږده چې څملمه د اور په غېږ کي
باقره! خوب که راته چرته راشي

په ما نظر ستا د نظر مات نه شو
د غر نه لاندې خنگه غر مات نه شو

ټول مې راټول کړو په یوه لپه کې
بیا هم غرور د سمندر مات نه شو

رابنده شوې وه کوټه راپسې
عمر مې تېر شو ددې ورمات نه شو

ما به په گل تا به په کاني وېشتم
خو ستا پرې زړه زما پرې سر مات نه شو

باقره! ستا گړېوان به چا گندېلی
بڼه دی چې لاس دې د هنر مات نه شو

توره تیاره، د قدمونو شور، د ډار کیفیت
زما په شانتي بدل شوی دی د ښار کیفیت

کوشش کوم چې پخپل موتي کې هوا بنده کړم
کوشش کوم، انخوړوم، د انتظار کیفیت

د لوند قميص په شانتي زيبيني په هنر لفظونه
سړپه! تا چرته ليدلی د فنکار کیفیت؟

بیا به د سترگو په بڼو د اوبکو کاني خورمه
بیا راخور شوی دی په مایو نا قرار کیفیت

باقره! مانه د خپل زړه حالونه مه پټوه
په وچو پاڼو کې ښکارېږي د چنار کیفیت

د رڼا او د تيارو تر مينځ رشتې ته
د هوا په مرکه ځمه ډيوې ته

بيا ترې وړې چا زنجير د خداى نه څار شم
ستا پانزيب مې لگولى دروازي ته

بيا به ټوله شپه په وينه تيرومه
تنه ياي راننوټې ده کوټې ته

ستا غمونه مې په زړه کې نه وپريږي
ماشومان مې دي راوستي هديرې ته

ليونى به شي باقره! په دې بناړ کې
غوربه نه نيسي د هريو سړي خولې ته

د محبت تنده په زړه گرځوم
په سوري لپه کې اوبه گرځوم

بس دى چې خپل وجود بار شوى په ما
نور به د دې له پاسه څه گرځوم

چې ستا د غم سترگې پرې توري کړمه
د زړه کڅوړه کې رانجه گرځوم

زه دومره لري يم راغلي چي مي خان هم نشته
د دي نه مخکي ځمکه پرېرده چي اسمان هم نشته

زما د کور په ديوالونو تکیه نه وهي څوک
زما د کور په ديوالونو کي ماران هم نشته

د تسلي په ټال کني هېڅوک جوتي نه را کوي
ستا جدایي ليوني کړي يم ياران هم نشته

زړه مي په دي بڼه دي که جيب کي روپي نه لرمه
زړه مي په دي بڼه دي په بناړ کني خو دوکان هم نشته

چي د وجود غوښي مي و خوري رانه ځي باقره!
په داسي ځای کني چا وژلي يم مرغان هم نشته!؟

ماله دي بيا ترينه غنم جوړ کړي
گرځم په ژرندو باندي وړه گرځوم

رانه هير شوی دی که نه يي پيژنم
د چا تصوير خان سره زه گرځو؟

په دي ویرېرېمه چي مړ مي نه کړي
باقره! خپل سویری ویده گرځوم

خه خه مې وکړل د يوې ډيوې رڼا لپاره
زه په کوټه کې سوری نه پرېږدم هوا لپاره

خه تا به هير کړمه په خان به قيامت تير کړمه
خه دا د زهرو گوټ به هم وکړمه ستا لپاره

اوس له ايمان نه مخکې سوال د خپل وطن کومه
اوس چې لاسونه کړمه، پورته د دعا لپاره

دغه زړگی ډير مناسب دی په کې اوسه غمه
دغه ځنگل ډير مناسب دی د بلا لپاره

چې نه شوه ورځ په تا معلومه، او نه شپه باقره!
خوب دې ساتلی دی په سترگو کې د چا لپاره؟؟

په دغه ښار کې اذان نه کېږي توبه ماتوم
خدایه! د خپل زړه په درزا باندې روژه ماتوم

خير دی نن ته زما د درد په سمندر کې ډوب شه
خير دی نن ته انتظار وکړه، زه وعده ماتوم

يمه بې وسه خپل بچي ته ترې تختی جوړوم
لېونی نه يم چې د خپل کور دروازه ماتوم

زر ترينه منډه کړم حيران شمه چې ما هم ولي
په کومه ورځ چې زه په کاني ايښه ماتوم

په دې زندان کې نور تنگ شوی يم بهر وځمه
زنځير ماتېږي نه باقره! خپله ښپه ماتوم

وځمه بهر دروازه ووهم بيا را شمه
خوبه تنهائي غلطومه په ژړا شمه؟

ته يې، زندگي ده، شاعري ده، او غمونه دي
يو موټي سړي يمه حيران يم چې د چا شمه؟

هله به راوځمه له ځانه چې ډير تنگ شمه
هله به راوځم دې ځنگل نه چې بلا شمه

خاورې د وجود مې ستا د سترگو په بانو پريوځي
کله کله دومره ستا په سترگو کې فنا شمه

زه چې ډيوه بله کړم باقره! زرهوا راشي
هيڅ کولی نه شم له غصې نه په خدا شمه

ږدمه خپل لاسونه په اور نه سوزي
ولې کاغذونه په اور نه سوزي

خير دی زه به تاته انتظار کوم
خير دی ديوالونه په اور نه سوزي

ځيني خلک هيڅ د چا هيريږي نه
ځيني تصويرونه په اور نه سوزي

سترگي مې ږاندې په شوگيرو شولې
چا ويل چې خوبونه په اور نه سوزي؟

ستا له غمه مړه نه دي باقره! څوک
تانه بغير زړونه په اور نه سوزي

په ديوالونو تصويران، په تصويرونو خالي
دا بانه نه دي دا به وي په نظرونو خالي

په دغه ښار کي خلک نه گوري يو بل ته خدايه!
هسي نه وشي د دي خلکو په مخونو خالي؟

د تنهـای خادر ترې خان لا جوړاوم لگيايم
زه هره شپه راټولومه د يادونو خالي

زما خاپونه دي پرې ښپه د بل ده
راغلی زه يـم او اوزه د بل ده

خان په کي نه گورمه بد ښکارمه
زما په کور کي ايپنه د بل ده

کاني زمونږ د وطن کي پي په کي
خلک پرې ولي او لينده د بل ده

که زړه زما دی واک يي تا سره دی
که کور زما دی دروازه د بل ده

باقره! ټوله شپه به خوب نه راخي
چرته مړه شوې بيا ډيوه د بل ده؟؟

بلها موده وشوه چې دلته چا بل کړي نه دي
ځکه خو ونيولي دلته څراغونو ځالي

چې اسوبلي کوم له خولې نه مې لوگي راوځي
دنه زړه کې سوزوم ستا د غمونو ځالي

زما په خيال د قسمتونو کړنې نه به وي دا
زما په خيال گوره پراتې دي په لاسونو ځالي

دا پردې نه دي دا مې تا پسې نارې وهلي
ستا په غوږونو کې زما د اوزونو ځالي

سترگې مې ډکې شي باقره! او ښه وژاړمه
چرته چې وگورمه زه په کتابونو ځالي؟

دا ډيوه هله بليږي چې تيز باد شي
يو سپرې چې رانه هير شي، نو راياد شي

څومره زړونه چې درکړي خلکو تاته
که يې خبتي کړې نو ښار به پرې اباد شي

چې پخپل نصاب يې روږدې کړمه ژبه
ماشومان به مې بيا ستوري د هيواد شي

د کور وره ته به يې ولگوم خير دی
ستا په ښپو کې که پايښ چرته ازاد شي

ستا په زړه کې ورته بدن نه وي باقره!
چې ښېرې هم چاته وکړې نو پرې ښاد شي

په سیند کې ډوب شوې په اوبو کې به اسمان نه گورې
ستا چې بیا یاد وي په شیشه کې به خپل ځان نه گورې

د انتظار چتری مې بیا د زړه په سر نیولې
ته خو د خپلو وعدو شړقنده باران نه گورې

شاید گلونه به هم پانې د رڼا ونیسي
چې د ډیوې نه مې جوړ کړی دی گلدان نه گورې؟؟

په سترگو پوند شي په دې زړونو کې غمونه نشته؟؟
په سترگو پوند شي دیوالونو کې ماران نه گورې؟؟

وچه ډوډۍ کړي ځان ته خرڅه غباره پرې واخلي
ته یې ترې خوشې کړې باقره! ماشومان نه گورې؟؟

خیال دې ولې دومره ښه دی؟؟
ستا خو عمر دومره نه دی

غورځومه په کې کافي
زړه مې ټول اوبه اوبه دی

شړق باران پرې را ورېږي
لېونی په کې ویده دی

د مری نه مې تاو شوی
بیا د چا د سر وېسته دی؟؟

په میږي ماتوم مینه
ستا د کور د دېواله دی

تاته غږ کوي باقره!
څوک ولاړ پاسه په غره دی

راته بشکارپري مگر نه را رسي
خدايه! زما د کور ورنه را رسي

مور ته له ځان نه فرېنتې جوړې کړي
د چا چې ځمکې ته سر نه را رسي

د ځينې درد نه سپړی خوند اخلي
تړی يم ډېر سمندر نه را رسي

تیاره ده لاس په دېوالونو وهم
وړانگې کوټې ته د لمر نه را رسي

باقره! ځالې مې غوږونو وکړې
ستا د راتللو خبر نه را رسي

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**